

Krajský soud v Ostravě
Havlíčково nábřeží 34
728 81 O S T R A V A

ÚSTAV PRÁVA A PRÁVNÍ VĚDY

Došlo: 13 -08- 2007

Č. j.: PD 361

Přílohy:

Ústav práva a právní vědy
k rukám JUDr. Ludka Lisseho, Ph.D.
ředitele ústavu
Štěpánská 633/49
110 00 Praha 1

Naše značka:
Spr 3211/2007

Ostrava dne:
8.8.2007

Vážený pane řediteli,

k Vaší žádosti z 6.8.2007 týkající se problematiky ukládání obchodně právní dokumentace do sbírky listin k tomu povinnými subjekty podávám následující vyjádření:

Problematika digitalizace obchodního rejstříku, jehož součástí je též sbírka listin, je upravena - byť velmi kuse - v § 33 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších změn a doplnění, (dále též jen „obch. zák.“).

Podle § 33 obch. zák. může být návrh na zápis do obchodního rejstříku podán v elektronické podobě. V této podobě jej může podat pouze osoba, která je držitelem uznávaného elektronického podpisu podle zákona č. 227/2000 Sb. Návrh může být soudu zaslán přes E-mailový kanál na elektronickou adresu příslušného soudu, nebo doručen na CD-R médiu. Ve druhém případě bude nutné se ovšem osobně dostavit k soudu případně použít služeb držitele poštovní licence. Zasiílat CD-R klasickou poštou však popírá smysl právní úpravy. Samotný formulářový návrh v elektronické podobě tvoří jeden PDF dokument, který soud následně rovněž elektronicky zpracuje (v něm uvedená data uloží do příslušné databáze). Stejně tak listiny, které jsou přílohou takového návrhu, mohou být zaslány soudu v elektronické podobě. Budou zpravidla tvořit PDF soubor, případně více PDF souborů, neboť pro tento způsob řízení je nutné dodržovat nastavená kritéria vyžadovaná právě touto informační technologií. Není proto možné, aby jeden dokument byl rozdělen do více PDF souborů a též naopak, aby více dokumentů bylo zařazeno do jednoho PDF souboru. Ideální stav nastává v případě, že jsou PDF soubory tvořeny přímo z textových dokumentů (např. word), nikoliv získávány jako grafický obraz, neboť digitalizace pak nečiní nejmenší problémy. Grafické obrazy ovšem digitalizovány být nemohou.

Ministerstvo spravedlnosti využilo zákonného zmocnění v odstavci 4) § 33 obch. zák. a vydalo vyhlášku č. 562/2006 Sb., kterou upravilo způsob převedení listin přikládaných k návrhu na zápis do obchodního rejstříku a též listin zakládáných do sbírky listin do elektronické podoby. Všechny listiny doručené soudu v rámci rejstříkového řízení (notářské zápisy, smlouvy o převodu obchodního podílu, rozhodnutí o zrušení právnické osoby apod.), jimiž se v tomto řízení dokládají navrhované skutečnosti k zápisu, soud povinně digitalizuje (§ 33 odst. 3, věta druhá, obch. zák.). To však neznamená, že navrhovatel nemůže tyto listiny doručit soudu vedle písemné podoby též v elektronické podobě. Odstavec 1, § 33 obch. zák. to dokonce výslovně připouští. Drtivá většina zapsaných subjektů stejně tyto listiny v elektronické podobě uchovává a samozřejmě také notáři své notářské zápisy sepisují v elektronické podobě. Není pak nic jednoduššího než tuto elektronickou podobu ve výše zmíněném formátu doručit soudu současně s návrhem. Soud ji pak pouze zařadí do příslušné databáze ve sbírce listin, čímž se celý proces jejího zveřejnění výrazně urychlí. Je proto žádoucí, aby se taková praxe rozvinula.

Na druhé straně však soud nemůže v žádném případě podmiňovat provedení zápisu v obchodním rejstříku doložením příslušných listin též v elektronické podobě, resp. k jejich doložení v této podobě navrhovatele vyzývat. Vždy je naopak povinen přezkoumat minimálně formálně právní (podle některých názorů u jiných listin než notářských zápisů též hmotně právní, soudní rozhodovací praxe v tom však dosud není jednotná) náležitosti každé dokládané listiny. Proto je také elektronická podoba takových listin nedostatečná. Např. soud musí ověřit, že na smlouvě o převodu obchodního podílu ve společnosti s ručením omezeným jsou úředně ověřené podpisy jejich účastníků, což nelze přezkoumat jinak, než prověřením obsahu takové listiny. Také notářské zápisy mají své zákonné náležitosti (stanoví je zákon č. 358/1992 Sb., mimo řadu jiných náležitostí musí každý notářský zápis vždy obsahovat otisk úředního razítka notáře a jeho podpis) a soud musí jejich naplnění – rozhoduje-li o zápisu do obchodního rejstříku - přezkoumat. Konečně zmíněný zákon č. 358/1992 Sb. žádnou elektronickou podobu notářského zápisu, resp. náležitosti takového notářského zápisu neupravuje.

Vedle listin, které slouží jako podklad pro zápis do obchodního rejstříku, se do sbírky listin zakládají ovšem také další listiny, které neslouží jako podklad pro zápis do obchodního rejstříku a o nichž to stanoví zákon (účetní závěrky, výroční zprávy, zprávy auditora o ověření účetní závěrky, zpráva o vztazích mezi propojenými osobami, ovládací smlouva, smlouva o převodu zisku apod.). Tyto listiny, povinně zakládáné do sbírky listin, musí být soudu v elektronické podobě - buď ve formátu PDF nebo za použití CD-R - již doručeny. Takovou povinnost ukládá vyhláška č. 562/2006 Sb. CD nosiče soud již nevrací, zato vždy vrátí zpět listiny, které mají být založeny do sbírky listin a nejsou současně podkladem pro rejstříkové řízení (typicky účetní závěrky nebo zpráva o vztazích mezi propojenými osobami). V takovém případě je však stav takový, jako by listiny do sbírky listin založeny vůbec nebyly. Soud pak může podnikateli uložit i pokutu až do výše 20.000,- Kč (§ 200de zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších změn a doplnění), případně může mít nesplnění této povinnosti i trestně právní následek (§ 125 odst. 2, zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších změn a doplnění).

Z dosud uvedeného plyne, že soud je povinen listiny, které jsou podkladem pro provedení zápisu do obchodního rejstříku, sám digitalizovat, nejsou-li již v této podobě doloženy současně s návrhem (v takovém případě je pouze převede do příslušné databáze). Jde-li o listiny, které se povinně zakládají do sbírky listin, ovšem nejsou podkladem pro zápis do obchodního rejstříku, musí být soudu doručeny již v elektronické podobě. Listinnou podobu je soud oprávněn v takovém případě vrátit zpět.

S pozdravem

JUDr. Jiří Doležilek
předseda krajského soudu